

novus

BİLGİ NOTU 2016/002

E-ARŞİV FATURA UYGULAMASI

Hayatımıza yeni giren e-Arşiv uygulaması 433 Seri No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yürürlüğe girmiş olup, genel itibarıyla GİB tarafından belirlenen standartlara uygun olarak faturanın elektronik ortamda oluşturulması, elektronik ortamda muhafazası, ibrazı ve raporlamasını kapsayan bir uygulamadır. e-Arşiv uygulaması aslında isteğe bağlı olarak getirilen bir uygulamadır. Diğer yandan; özellikle internet üzerinden mal ve hizmet satışı yapan ve 2014 yılı gelir tablosu brüt satış hasılatı tutarı 5 milyon TL ve üzerinde olan mükellefler, en geç 01/01/2016 tarihine kadar e-Arşiv uygulamasına geçmek zorunda tutulmuş olup, halihazırda uygulamaya geçmiş durumdadır. Buradaki 5 milyon TL tutarındaki hasılatın işletmenin bütün faaliyetlerinden elde edilen cirosu olarak dikkate alınması gerekir.

e- Arşiv sistemini uygulamaya başlayan birçok mükellef gerek mağazadan gerekse internet üzerinden mal satışı yapan mükellefler açısından fatura ve sevk irsaliyesi düzenlemesi nedeniyle bazı tereddütler yaşıyorlar.

e-Arşiv Kapsamındaki Bir Satıcının Mağazadaki Teslimlerinde Belgelendirme Nasıl Yapılmalı?

Genel olarak değerlendirildiğinde, **e-Arşiv kapsamındaki mükellefler;**

- e- Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflere düzenledikleri faturalarını, e-fatura olarak oluşturmak, iletmek, muhafaza ve istendiğinde ibraz etmek,
- e-Fatura Uygulamasına kayıtlı olmayan vergi mükelleflerine; e-Arşiv uygulaması kapsamında fatura oluşturmak, kâğıt ortamında göndermek ve oluşturulan faturaların ikinci nüshasını elektronik ortamda muhafaza ve istendiğinde ibraz etmek,
- Vergi mükellefi olmayanlara ise e-Arşiv uygulaması kapsamında fatura oluşturmak, müşterilerinin talebi doğrultusunda **elektronik ortamda iletmeye veya kâğıt ortamında göndermek**, oluşturulan faturaların ikinci nüshasını elektronik ortamda muhafaza etmek ve istendiğinde ibraz etmek,

mecburiyetindedirler.

İlgili Tebliğ'in 7.2 bölümünde ise, e-Arşiv uygulaması kapsamında olup, **vergi mükellefi olmayanlara** düzenlenen fatura, alıcının rızasına bağlı olarak kâğıt veya elektronik ortamda teslim edileceği belirtilmiş ve devamında da vergi mükellefi olmayan alıcı tarafından elektronik ortamda teslimi istenen fatura internet dâhil olmak üzere her türlü elektronik araç ve ortamlar vasıtasıyla iletileceği ifade edilmiştir.

Yine aynı bölümde, **vergi mükellefi olmayanlara** yapılan satışlarda fatura, malın teslimi ya da hizmetin ifası anında elektronik ortamda iletiliyorsa müşteriye bu faturanın kâğıt çıktısının verileceği belirtilmiştir. Bu durumda kâğıt çıktısının satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanması zorunludur. Bu imkândan yararlanabilmek için faturanın malın teslimi anında düzenlenmesi gerekir.

Faturanın malın teslimi anından daha sonra düzenlenmesi halinde ise sevk irsaliyesi düzenleneceği ve faturanın daha sonra e-arşiv sisteminden mükellefe elektronik ortamda veya kâğıt çıktı olarak verilebileceğini düşünüyoruz.

Dolayısıyla, mevcut Tebliğ hükümleri uyarınca, herhangi bir e-arşiv kapsamındaki perakendeci bir satıcıdan mal alan ve vergi mükellefi olmayan bir müşteri, faturayı elektronik ortamda istese dahi satıcı, müşteriye bu faturanın bir kâğıt çıktısını imzalayarak vermek zorundadır. Böylece mal işyerinde teslim edileceği için ayrıca bir sevk irsaliyesi düzenlemeye gerek olmayacaktır. Bu husus Tebliğ'de açıkça belirtilmiştir.

novus

Bununla birlikte; yeni nesil ÖKC uygulamasına geçildiğinde bilgi fişi düzenleneceğinden, ayrıca e-arşiv çıktısının müşteriye verilmesinin zorunlu olmaması gerektiğini düşünüyoruz. Ancak bunun için söz konusu tebliğlerde güncelleme yapılması gerekir.

e- Arşiv Kapsamında Olup İnternet Üzerinden Mal Satışında Düzenlenecek Faturalarda Nasıl İşlem Yapılmalı?

433 No.lu VUK Genel Tebliği'nde, internet üzerinden yapılacak mal ve hizmet satışlarında e-Arşiv mükelleflerinin nasıl işlem yapması gerektiği açıklanmakla birlikte, malın alıcıya sevk edilmesi durumunda hangi belgenin sevk edilen mal ile birlikte düzenleneceği ve müşteriye gönderileceği konusunda tam bir netlik bulunmamaktadır.

Tebliğ'e göre e-Arşiv izni olup internet üzerinden **vergi mükellefi olmayanlara** mal ve hizmet satışı yapanlar, yaptıkları satışlara ilişkin faturaları bu Tebliğ'in 7.2 bölümünde yer alan açıklamalara uygun olarak elektronik ortamda iletmek zorunda olduğu belirtilmiş ve söz konusu satışlarda Tebliğ'in 7.2 bölümünde açıklanan kâğıt çıktısının sevk edilen malın yanında bulunması gerekir gerekmediği açıklanmıştır.

Haliyle burada birinci öncelik internet üzerinden vergi mükellefi olmayanlara bir mal satışı yapılıyor ise;

- e-arşiv kapsamında düzenlenecek faturanın müşteriye elektronik ortamda yani e-mail vb yöntemler ile iletilmesi,
- e-arşiv kapsamında düzenlenen faturanın kâğıt çıktısının malın yanında müşteriye gönderilmesi gerekmektedir.

Bu durumda düzenlenecek kâğıt çıktıdan ayrıca sevk irsaliyesi düzenlenmesi gerekir gerekmediği net değildir. Uygulamada internet üzerinden satış yapan mükelleflerin bazılarının, sadece VUK'a göre standart sevk irsaliyesi ile malları müşterilerine ilettikleri, bazılarının ise sadece e-arşiv faturasını malın yanında müşteriye gönderdikleri görülmektedir.

Burada, hem e-arşiv faturasının hem de sevk irsaliyesinin düzenlenmesi Maliye Bakanlığı'nın son dönemlerdeki kolaylaştırıcı uygulamaları ile bağdaşmadığını ve sadece e-arşiv faturasının gönderilecek malın yanında bulundurulmasının yeterli olması gerektiğini düşünüyoruz.

Ancak bu durumda dahi, Tebliğ'in 7.1 bölümündeki açıklamalardan hareketle; özellikle E-Arşiv kapsamındaki bir mükellefin internet üzerinde sattığı malın yanında bulundurulması gereken "Kağıt Çıktı"nın irsaliye yerine geçebilmesi için faturada **düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi** ve "Kağıt Çıktı" üzerinde "**İrsaliye Yerine Geçer**" ibaresine yer verilmesi ve satıcı veya yetkilisinin söz konusu kağıt çıktıyı da ayrıca imzalaması halinde ayrıca sevk irsaliyesinin düzenlenmesine gerek olmayacağını düşünüyoruz.

Ancak e-arşiv kapsamında düzenlenecek faturada yukarıda belirtilen bilgilere veya düzene yer verilmez ise; internet üzerinden satışı yapılan ve vergi mükellefi olmayan bir müşteriye sevk edilen malın yanında, hem e-arşiv faturasına ait "kâğıt çıktı"nın hem de sevk irsaliyesinin olması gerekir.

İnternet üzerinden yapılan satışlara ilişkin diğer bir konu da hediye olarak gönderilen ürünlerde ortaya çıkmaktadır. Vergi mükellefi olmayan bir müşteri başka bir kişi adına gönderilmek üzere bir hediye satın aldığı anda; e-arşiv faturasının elektronik yollarla müşteriye, ürünün ise hediye sahibine gönderilmesi gerekmektedir.

Bu durumda, e-arşiv faturasının hediye ile birlikte gönderilmesi söz konusu olmayacağı için, düzenlenecek sevk irsaliyesinin ilgili ürün ile birlikte hediye sahibine iletilmesinin yeterli olacağını değerlendiriyoruz.

novus

Sonuç Olarak

Mükelleflere, e-fatura ve e-defter uygulamasından sonra getirilen e- arşiv uygulaması; faturaların matbaalarda basımından, ikinci nüshalarının basılmamasına kadar büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Bununla birlikte; vergi mükellefi olanlara yapılan satışlarda sorun olmamakla birlikte, uygulamanın başlangıcında özellikle mağaza veya internet üzerinden vergi mükellefi olmayanlara yapılan satışlarda e-arşiv fatura uygulamasının netleşmesi gerekmektedir. Bu anlamda, vergi mükellefi olmayanlara yapılan satışta, perakendeci bir mağaza e-arşiv faturası düzenleyerek imzalı kağıt çıktısını müşteriye verdiğiğinde, ayrıca sevk irsaliyesi düzenlemeyecek; internet üzerinde satış yapan bir şirket de aynı şekilde malı alıcıya sevk ettiğinde e-arşiv kapsamında fatura düzenlendiği takdirde ayrıca sevk irsaliyesi düzenlememesi gerekmektedir. Bunun için e-arşiv kapsamında düzenlenen faturada gerekli açıklamaların yapılması ve gerekli bilgilerin girilmesi önem arz etmektedir.

*Bu durumda e-arşiv kapsamındaki satıcılar vergi mükellefi müşterilerine e-arşiv kapsamında düzenledikleri faturanın e-fatura formatındaki basılabilir nüshasını elektronik yöntemle de iletebilirler. Böylece ayrıca çıktı fatura vermeye gerek bulunmamaktadır.